

דף מג.

עין משפט א.ב.

יו"ד סימן קמא סעיף ג.

עיין לעיל דף מב: עין משפט ו

עין משפט ג.ד.ה.

יו"ד סימן קמו סעיף ה

ה. העכו"ם מבטל את האליל אפי' שאינו שלו ^ו ואפי' אינו עובד לאותו אליל ואפי' בעל כורחו ^ע של בעל האליל, ובלבד שידע בטיב האלילים, אבל קטן ושוטה שאינם יודעים בטיב האלילים וכן מי שאינו עובד אלילים כגון גר תושב אינם יכולים לבטלה ^פ.

הגה: ישמעאלים שאינם עובדי ע"ז אינם יכולים לבטל ^צ.

עין משפט ו.

ח"מ סימן רנט סעיף ז

ז. המציל מהארי, או מזוטו של ים כשהים מגיע לחוף שוטף כל מה שמוצא בדרך חזרתו, ומשלוליתו של נהר כשהנהר גדל ויוצא על גדותיו. בכל אלו הרי מה שהציל שלו ^ק ואפי' הבעל עומד וצווח ^ר.

הגה: מ"מ לפנים משורת הדין מחזירים, או אם המלך גזר להחזיר אבדות אלו מחזירים מדינא דמלכותא ^ש. וע"כ בספינה שטבעה בים שנתנו הקהילות חרם שכל מי שקונה מן הגוים שהצילו מן האבדה שיחזיר לבעליו

ס. ממשנה בע"ז דף נ"ב ומברייטא שם בדף ס"ד, וכרב נחמן שם.

ע. הגאון ציין לגמ' ע"ז דף מ"ג ע"א.

פ. דמי שעובדה מבטלה אבל מי שאינו עובדה אינו יכול לבטלה.

צ. עיין בסי' קכ"ד. ובש"ך שם ס"ק י"ב, וכ"כ הב"י בשם הרמב"ם בפ"ח.

ק. מברייטא דר"ש בן אלעזר שם כ"ד ע"א. ובע"ז מ"ג ע"א. ואפי' הבעלים רודפים אחריה ואומרים שלא נתייאשו, בטלה דעתו אצל כל אדם. סמ"ע ס"ק ט"ז.

ר. כ"כ הרא"ש שם במציעא פ"ב סי' ו'.

ש. בסי' שנו"ו סעיף ז' כתב הרמ"א שנוהגים להחזיר גניבה אפי' אחר יאוש ושינוי רשות ע"פ דינא דמלכותא. סמ"ע ס"ק י"ז.

ועפ"ז העלה ביביע אומר חו"מ ח"ז סי' ט' שיש ירושה לבנים בחיבורי אביהם ויכולים לאסור על כל אדם הדפסת חיבוריו בלי רשותם, וזה גם מדינא דמלכותא מלבד גזירתו של המחבר, והסכמת המחברים ע"ש.

צריכין להשיב, ואין לו מן הבעלים רק מה שנתן לגוי.

ז. ח. אם יש מכשולות בנהר^ה שעיי"ז דבר הצף בו עומד שם אם הוא דבר שיש בו סימן מסתמא בעליו לא התייאשו.

הגה: ואם הוא דבר שאין בו סימן, אם הבעלים יכולים להציל והם רודפין אחר האבידה^א אם הם היו שם, לא זכה בהם המציל^ב, אבל אם הוא דבר שאינו יכול להציל מיד והבעלים עומדים שם ואינו רודף אחריו ודאי התייאש.

הגה: אווזין ותרנגולין שברחו מבעליהן הוי הפקר, וכל המחזיק בהן זכה^א, ודוקא שא"א לבעליהן להחזירן.

עין משפט ז. חו"מ סימן רנט סעיף ג.

ג. כיצד המוצא מציאה במקום שישראל מצויים שם חייב להכריז שלא נתייאשו הבעלים, ואפי' העיר מחצה גוים ומחצה ישראל או אפי' רובה גוים ומצאה במקום שרוב העוברים ישראל חייב להחזיר^ד, אבל אם רוב העיר גוים או אפי' רובה ישראל ומצאה במקום שרוב העוברים שם גוים אינו חייב להחזיר, אפי' אם ידע שמישראל נפלה^ה ויש בה סימן והטעם שודאי נתייאשו בעליה. והוא בדבר שיש לתלות שידע

ת. אבנים וסתימת גדר שעושיין לדגים, רש"י שם בד"ה דמתקיל.

א. שזו הוכחה שאינם מתייאשין ומחזירין להם, וכ"כ התוס' בדף כ"ב ד"ה שטף.

ב. כיון דבאיסורא באו לידו שהבעלים לא ידעו עדיין וע"כ אע"ג דנתייאשו הבעלים אח"כ כשנודע להם, לא זכה בהם.

ג. ר"ן בריש פ' שילוח הקן בחולין קל"ט ע"א.

ד. ב"מ כ"ד ע"א וכרב אסי שם בע"ב במצא חבית וכן פסק הרמב"ם בהלכות גזילה פי"א הלכה ז'. והטעם שחושב אולי ימצאנה ישראל ויחזירנה ולא מתייאש. סמ"ע ס"ק ה'.

ודוקא רוב העוברים ישראל אבל במחצה עוברים אינו חייב להחזיר שכיון שרוב העיר גוים אמרינן שנתייאש מסתמא. סמ"ע ס"ק ו'. ועוד כתב הסמ"ע שם דגם ברוב עוברים ישראל שצריך להחזיר לא קשה מרוב וקרוב דהולכים אחר הרוב כמו בסי' ר"ס סעיף ח', דלא אמרינן כן אלא היכא שהקרוב אינו במקום שנמצא שם וצריכים לומר שבא ממקום אחר, אז אמרינן רוב וקרוב רוב עדיף, אבל כאן הרי נמצא במקום עצמו שהוא קרוב וע"כ הקרוב עדיף.

ה. כדאמר ליה רב נחמן לרבא שם.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

מיד י בנפילתו.

הגה: וי"א דאם אבדו לו ספרים לא מתייאש מהם ז אפי' במקום שרוב גוים וע"כ צריך להחזיר.

עין משפט זז. יו"ד סימן קמא סעיף ח

ה. יא. לא יעשה בית תבנית היכל ח כשיעור גבהו וארכו ורחבו. וכן לא יעשה אכסדרה תבנית אולם, ולא חצר תבנית עזרה. וכן שולחן תבנית שולחן ומנורה תבנית מנורה.

דף מג:

עין משפט א. יו"ד סימן קמא סעיף ד
עין לעיל דף מב: עין משפט ח

עין משפט ב. יו"ד סימן קמא סעיף ו

ו. ט. צורות הבהמות חיות ודגים ט וצורות אילנות ודשאים מותרים לצור

ו. דקימ"ל יאוש שלא מדעת לא הוי יאוש, וכיון דבאיסורא בא לידו שהרי לא ידע מנפילתו בשעה שבא לידו חייב להחזיר. סמ"ע ס"ק ז'.

ובפעמוני זהב כתב דאם מצאה אחרי שהרגיש זה שנאבד ממנו, אף שזה עומד וצווח ורודף אחריו לבקשו שיחזיר לו אפ"ה נתייאש והרי של מוצאו, ואם אין בעל האבידה עשיר אף שהמוצא עני כופין אותו להחזירה לפנים משורת הדין.

ז. שאין דרך לקנותן אלא ישראל, ואינו מתייאש מהם שסבר שיכריזו ישראל הקונה אותם ויתן בהם סימן, ועיין בס"י רל"ו סעיף ח' בהרמ"א. סמ"ע ס"ק ח'.

ח. מברייתא שם בדף מ"ג. ואע"ג דהאולם היה בו ד' מחיצות ואכסדרה אין לה אלא ג' מחיצות מ"מ כיון שפתחו היה רחב וגבוה מאוד היה נראה כאין לו רק ג' מחיצות, כ"כ התוס'.

ט. רמב"ם בפ"ג ממ"א וכדברי רבינו אפרים שם במרדכי בדף מ"ג, וכ"ש דמותר להשהותם. ש"ך ס"ק ל"א. ובהגהות אשרי שם כתב דאין לצור בביהכ"ס צורות שלא יהיה נראה כמשתחוה להם ע"כ, ולכאורה נראה דוקא בכותל המזרח או לאותו צד שעומדים ומתפללים בו וכתב דראה כמה קהילות שאינם נוהרים בזה ואיני יודע טעם שלהם וכל מי שיש בידו למחות ואינו מוחה עתיד ליתן הדין, כ"כ בבית לחם יהודה, וכ"כ הברכי יוסף ובאבקת רוכל ס"י ס"ג שאסר ע"ש.

והש"ך כתב דהב"ח בקו"א אוסר בצורת אריה ושור בביהנ"ס וא"כ כל הי"ב מזלות אסור

אותם אפי' הצורה היתה בולטת.

עין משפט ג.ד.

יו"ד סימן קמא סעיף ד

עיינ לעיל דף מב: עין משפט ח

עין משפט ו.

יו"ד סימן קמא סעיף ה

ה. ח. טבעת שיש עליה חותם שהוא צורת אדם אם הצורה בולטת אסור להניחה ומותר לחתום בה ^י ואם הצורה שוקעת מותר להניחה אבל אסור לחתום בה שע"י החתימה נעשית הצורה בולטת.

הגה: אפי' חותם לו העכו"ם ^כ בזה אסור להשהותה.

וה"ה בשאר צורות ^ל האסורות.

עין משפט ז.ז.

יו"ד סימן קמא סעיף ז

ז. י. י"א ^מ דלא אסרו בצורת אדם ודרקון אלא בצורה שלמה בכל אבריה אבל צורת ראש או גוף בלא ראש אין בה שום איסור לא במוצא אותה ולא בעושה ^נ אותה.

הגה: וכן נוהגין ^ס.

עין משפט ט.

יו"ד סימן קמא סעיף ג

עיינ לעיל דף מב: עין משפט ו

- לעשות אפי' כל אחד בפני עצמו, וכתב הש"ך בס"ק ל' דלא שמענו מי שנזהר בזה, וע"כ נראה דכל האיסור ביי"ב מזלות ביחד דומיא דד' פנים.
- ^י מבריינתא בע"ז דף מ"ג. ואסור להניחה שהרי משהה צורה בולטת דאסור משום חשד, ומותר לחתום בה שהנחתם נעשה שקוע. ש"ך ס"ק כ"ח.
- ^כ ואסור לומר לעכו"ם לחתום לו בה משום אמירה לנכרי שבות גם בשאר איסורים ולא רק בשבת. ש"ך ס"ק כ"ט.
- ^ל טור וכ"כ הר"ן בשם הרי"ף והרא"ש ותוס'.
- ^מ כ"כ הרא"ש ורי"ו בשם התוס'.
- ^נ וכ"ש בשהיה ש"ך.
- ^ס והשל"ה כתב דכשר הדבר שלא לנהוג כן. וכ"כ הבן איש חי שם בסעיף י', וכנ"ל.

עין משפט י.

יו"ד סימן קמו פעיף יד

ד. טו. מצוה על כל מוצא אלילים שיבערנה ויאבדנה, וביעורה ששוחק וזורה לרוח או מטיל לים ^ע.

הגה: ה"ה משמשיה וכל הנעשה בשבילה מצוה לאבדם שנאמר אבד תאבדו את כל המקומות וכו'.

^ע. וה"ה לשאר נהרות וליים המלח לא צריך שחיקה, ב"י, אבל הב"ח כתב דגם לים המלח צריך שחיקה. אם מצא אדם חתיכת נחושת או כסף או זהב וניכר בה צורת ע"ז ויש בה סימן שלא נעשה לזיכרון אלא היא ע"ז ממש חייב כל ישראל הבאה לידו לבערה ולאבדה מן העולם, ובערי הודו גם בזמן הזה ימצא שם עובדי ע"ז שעובדים לעץ ולאבן וחייב כל אדם מישראל שתבוא לידו ע"ז שלהם לבערה מן העולם. כ"כ הבן איש חי בפ' מסעי שנה ב' סעיף ה', ע"ש.